

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
кафедра української літератури**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ І ЗАХИСТУ
МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

для здобувачів
ОПП «Українська мова і література»
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.01 Українська мова та література
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Ужгород 2023

Методичні рекомендації до написання і захисту магістерської роботи для здобувачів ОПП «Українська мова і література» за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.01 Українська мова та література другого (магістерського) рівня вищої освіти. Ужгород, 2023. 31 с.

Укладачі: *Барчан В.В.* – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури ДВНЗ УжНУ; *Ігнатович О.С.* – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури ДВНЗ УжНУ

Рецензенти: *Тиховська О.М.* – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури; *Ференц Н.С.* – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури

Відповідальний за випуск: *Кузьма О.Ю.* – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури

Рекомендовано до друку вченою радою філологічного факультету ДВНЗ УжНУ від 28 червня 2023 року, протокол № 9.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЗДОБУВАЧА Й АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	5
ПІДГОТОВКА КАЛЕНДАРНОГО ПЛАНУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	8
ПРОЦЕС ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	11
МОВА І СТИЛЬ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	12
СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	13
ПРАВИЛА ПАСПОРТИЗАЦІЇ ЛІТЕРАТУРИ	18
ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	23
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	25
ДОДАТКИ	
Додаток А. ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ І ЗВОРОТУ	27
Додаток Б. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	29
Додаток В. ЗРАЗОК БЛАНКУ РЕЦЕНЗІЇ	30

ВСТУП

Мета запропонованих рекомендацій – допомогти здобувачеві раціонально організувати роботу над науковим дослідженням, дотримуватися основних вимог до виконання наукової праці обраного типу, опанувати її структуру й правила оформлення, ознайомитися з порядком захисту та критеріями оцінювання.

Головною умовою ефективності виконання дипломної роботи є самостійна робота магістранта, здійснена під науковим керівництвом викладача з дотриманням відповідних вимог та наукових методів.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЗДОБУВАЧА Й АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

При написанні наукового дослідження здобувач повинен дотримуватися академічної доброчесності. Зміст і значення поняття «академічна доброчесність» прописані в Законі України «Про освіту» (від 05.09.2017 № 2145-УІІІ) та в Законі України «Про вищу освіту». Тут наголошується: «...відповідно до пункту 1¹ частини першої статті 1 Закону України «Про вищу освіту» академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», цим Законом та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень»¹.

Як зазначається в Положенні про організацію навчального процесу в ДВНЗ УжНУ від 24.12.2020 року, «порушеннями академічної доброчесності вважаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання»². З повним текстом зазначеного Положення можна ознайомитися тут:

<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>.

Спираючись на чинні документи МОН, пропонуємо фрагменти глосарію, пов'язані з академічною доброчесністю:

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими

¹ Міністерство освіти і науки України. Керівникам закладів вищої освіти Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Лист від 24.10.2017 року. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223> (20.07.23).

² Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (затверджене наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №61/ 01-04 від 24.12.2021 р. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ». С. 3. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357> (20.07.23).

мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (ст. 42 ЗУ «Про освіту»).

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Академічна свобода, як і будь-яка свобода, не є абсолютною. Її обмеження допускаються з метою захисту прав інших людей, якщо ці обмеження є домірними тому суспільному злу, на відвернення якого вони спрямовані. Оскільки академічна свобода тісно пов'язана з свободою висловлювання, слід мати на увазі, що остання гарантує право висловлювати не лише погляди, що сприймаються схвально, але також ті, що розходяться із загальноновизначеними, або спроможні образити, шокувати чи непокоїти. Викладені вище міркування потребують додаткової зауваги щодо можливого обмеження академічної свободи у контексті етики наукових досліджень (якщо йдеться про дослідження над людьми і т. ін.).

Наукова добросовісність (research integrity) – здійснення наукових досліджень у спосіб, який дозволяє іншим мати довіру до методів, що використовувалися, та до результатів, що одержані, а також додержання професійних стандартів. Недостатня академічна якість (poor academic quality, poor academic practice) – це академічний проступок, який характеризується наявністю помилок у цитуванні при загалом присутніх спробах автора робити посилання. Недостатня академічна якість належить до поганих практик цитування (наприклад, копіювання незнач-

ного за обсягом тексту, що запозичений із джерела без належного цитування у тексті при наявності джерела у бібліографії, або включення незначного за обсягом тексту з посиланням, але без використання лапок), яких необхідно уникати. Недбайливе цитування (sloppy authorship, sloppy science) – недбайливе звернення до джерельної бази, що означає наявність спроби автора зробити посилання, проте зробленої недосконало, неохайно, недбайливо.

Псевдоавторство (ghostwriting) – практика підміни авторства, написання роботи чи її частини на замовлення. Дослівний переклад «ghost writer» – примараписар, тобто особа, яка наймається для написання наукової роботи, промови, літературного, публіцистичного та іншого тексту, та передає офіційне авторство іншій особі. Одним із видів псевдоавторства є «додавання» співавторів до текстів, яких вони не писали.

Сфабриковані посилання (fabricated references) – підробка посилання, спроба зробити його схожим на якісну цитату, коли воно таким не є, або приховати справжнє джерело, з якого скопійований матеріал. Самі по собі сфабриковані посилання не вважаються плагіатом, а радше проступком, який може супроводжувати плагіат¹.

Тож здобувач повинен розуміти, яка відповідальність покладена на нього при виконанні наукового дослідження.

¹ Глосарій. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B9.pdf>.

ПІДГОТОВКА КАЛЕНДАРНОГО ПЛАНУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Перед написанням магістерської роботи здобувач під керівництвом наукового керівника заповнює бланк Завдання на дипломний проєкт і Календарний план виконання випускного дослідження. Магістерська робота зазвичай має обсяг 60 сторінок і складається з 2-3 розділів основної частини, а також ВСТУПУ, ВИСНОВКІВ, СПИСКУ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, АНОТАЦІЇ. Ці компоненти прописуються у Завданні дипломного проєкту та Календарному плані. У подальшому здобувач дотримується прописаного ходу дослідження.

Бланки Завдання на дипломний проєкт та Календарного плану

УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет *Філологічний* Кафедра _____
Спеціальність _____
Спеціалізація _____

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Зав. кафедри _____

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на дипломний проєкт (роботу) здобувачеві

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проєкту (роботи) _____

затверджена на засіданні кафедри _____

від «__» _____ 20__ р., пр. №__

2. Термін закінчення студентом проєкту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проєкту (роботи)

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що підлягають розробці)

5. Перелік графічного матеріалу, у т.ч. обов'язкового креслення

6. Консультанти проєкту (роботи). Вказати, з яких розділів

<i>Розділ</i>	<i>Консультант</i>	<i>Підпис. Дата</i>	
		<i>завдання видав</i>	<i>завдання прийняв</i>
<i>Вступ</i>			
<i>I розділ</i>			
<i>II розділ</i>			
<i>III розділ</i>			
<i>Висновки</i>			

7. Дата видачі завдання _____

Керівник _____

(підпис)

Завдання прийняв до виконання _____

(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

<i>№№ п/п</i>	<i>Найменування етапів дипломного проєкту (роботи)</i>	<i>Термін виконання етапів</i>	<i>Примітка</i>
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			

Магістрант _____
(підпис) _____ .

Керівник проєкту (роботи) _____
(підпис, прізвище та ін.) _____

ПРОЦЕС ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Запорукою швидкого та якісного виконання магістерської роботи є упорядкування оптимальної послідовності дій. Після першої консультації з науковим керівником слід запам'ятати такий алгоритм роботи:

- з'ясувати об'єкт і предмет дослідження;
- вдумливо прочитати художній твір (художні твори) з огляду на тему, яка має бути розкрита;
- знайти та вивчити відповідну наукову літературу і скласти первинну бібліографію;
- з'ясувати стан дослідження заявленої проблеми в літературознавстві;
- визначити актуальність теми магістерської роботи розвідки;
- окреслити практичне значення роботи;
- вказати на наукову новизну дослідження;
- обрати методи дослідження;
- написати ВСТУП;
- здійснити виклад основної частини роботи (текст роботи, відповідно до її структури);
- сформулювати ВИСНОВКИ;
- оформити СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ;
- подати первинний варіант роботи науковому керівнику;
- доопрацювати роботу з урахуванням рекомендацій керівника;
- здійснити чистове оформлення роботи;
- подати роботу на кафедру для реєстрації;
- підготувати роботу до захисту;
- захистити роботу.

МОВА І СТИЛЬ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

При написанні магістерської роботи важливу роль відіграє спосіб, манера викладу матеріалу. Це залежить від мовленнєвого багатства автора й усвідомлення ним необхідності опанування принципів писемної наукової мови, а також дотримання їх у дослідницькій праці.

Найхарактернішою ознакою наукового стилю вважається формально-логічний спосіб викладу матеріалу¹, у якому важливим є:

- відповідність нормам літературної мови;
- безособовість;
- монологічний характер викладу;
- точність вислову;
- стислість,
- послідовність;
- доступність та ясність (зрозумілість думки) викладу.

У науковій праці слід уникати:

- двозначності висловлювання чи підтексту;
- образності та емоційності висловлювань;
- тавтології, як словесної, так і в цитуванні тих самих слів дослідника, що не мотивовані коментарем автора;
- тавтологій на рівні художнього тексту, коли та сама цитата без вагомої мотивації повторюється упродовж усього дослідження;
- невиправданого вживання іншомовних слів та ускладнених стилістичних конструкцій.

¹ Папіш В.А. Курсова робота з української мови: виконання, оформлення, захист: метод. посіб. для студентів філол. факультету (спеціальність «Українська мова і література»). Ужгород, 2012. С. 15.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Елементи магістерської роботи:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки (за наявності).

Титульна сторінка – важливий елемент в оформленні наукової роботи. Вона знайомить із темою дипломної, виконавцем, рівнем його освіти та спеціальністю, науковим керівником, рецензентом, вказує на структурний підрозділ ДВНЗ «Ужгородський національний університет», де дослідження виконане.

У **ЗМІСТІ** – прописується структура роботи (ВСТУП, назви розділів, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, ДОДАТКИ) із зазначенням сторінки, якою починається новий структурний елемент дипломної, що дає можливість орієнтуватися в матеріалі дослідження.

ВСТУП – початковий етап дослідження, у якому необхідно розкрити стан і значущість порушеної в науковій роботі проблеми, обґрунтувати необхідність проведення дослідження, критично проаналізувати існуючі погляди на проблему, шляхи її розв’язання та вмотивувати *актуальність* (доцільність) наукової праці; зазначити *мету* (сутність проблеми) й *завдання* (послідовність наукових кроків, що ведуть до розкриття сутності дослідження) роботи, *об’єкт та предмет* дослідження (що співвіднесені між собою як загальне і часткове); *практичне значення роботи, наукову новизну*, вказати *методи*, на яких базуватиметься науковий аналіз.

Важливими змістовими компонентами **ВСТУПУ** є:

* огляд літератури, що передбачає лаконічну характеристику розвитку наукової думки із зазначеної проблеми. Для

стрункості побудови огляду літератури використовують такі словосполучення та вирази:

- *учений вважає...*
- *дослідник простежує...*
- *літературознавець наголошує...*
- *на думку вченого...*
- *погоджуємося (не можемо погодитися) з судженням...*
- *як слушно вказує автор...*
- *підтримуючи думку науковця...* тощо;

* актуальність теми наукової розвідки. Обґрунтовуючи актуальність теми, варто послуговуватися такими словами й виразами:

- *потреба нового осмислення (проблеми, художнього твору);*
- *необхідність перегляду (теми, проблемних питань, художнього твору);*
- *актуальність дослідження зумовлена відсутністю (досліджень...);*
- *необхідність поглибленого вивчення (теми/ проблеми);*
- *важливість відтворення цілісної картини (явища) тощо;*

* визначення мети роботи (сутність дослідження). Формуючи мету роботи, доцільно вживати такі слова:

- *висвітлити...*
- *дослідити...*
- *простежити...*

* окреслення завдань роботи (передбачають перелік послідовних дій). Тут можна використати такі слова:

- *визначити..,*
- *систематизувати..,*
- *розкрити..,*
- *проаналізувати..,*
- *узагальнити..,*
- *охарактеризувати... тощо;*

* з'ясування об'єкта і предмета дослідження (об'єкт дослідження – окреслює загальний процес чи явище, у контексті якого пролягає дослідження, а предмет – частина від загального, конкретний компонент, що корелюється з темою дипломної). У роботі цей елемент виписуємо так:

Об'єкт дослідження – ...

Предмет дослідження – ...

* практичне значення дослідження – пояснює, де і як можуть бути використані результати магістерської роботи (наприклад: у підготовці до практичних занять із певної теми, як матеріал до глибшого опанування розділу літератури зазначеного періоду, у подальшій професійній діяльності тощо);

* наукова новизна магістерської роботи – передбачає новий штрих в осмисленні теми, який помічено і заявлено Вами у ході дослідження;

* висвітлення теоретико-методологічної бази дослідження передбачає: 1) перелік прізвищ дослідників, теоретичні напрацювання котрих лягли в основу магістерської роботи; 2) зазначення методів дослідження (способи дослідження, що допомагають здійснити наукову роботу). Методи дослідження є як загально-наукові (аналіз, синтез, індуктивно-дедуктивний, дедуктивно-індуктивний, ретроспективний у часі...), так і специфічно літературознавчі. У дослідницьких роботах застосовують різні літературознавчі наукові методи аналізу:

- соціологічний;
- біографічний;
- порівняльний;
- естетичний;
- психологічний;
- гендерний;
- формальний та ін.

Основна частина роботи складається з двох (трьох) РОЗДІЛІВ і становить наукове дослідження, у якому Ви вирішуєте завдання, що на них вказано у ВСТУПІ. А саме, ґрунтуючись на окреслених в огляді літературознавчих джерел працях і теоретико-методологічних засадах, у вивченні об'єкта та предмета дослідження, здобувач реалізовує мету, завдання роботи, пропонуючи наукову новизну розвідки, доводячи її актуальність, практичне значення і доцільність. Основна частина магістерської роботи виявляє та вдосконалює знання, вміння, навички студента в аналізі художніх творів чи/і літературознавчого матеріалу.

Написання **основної частини роботи** передбачає звертання до літературознавчих праць і художніх текстів, відповідно, їх цитування й осмислення. Тут виявляються повною мірою Ваші самостійні судження про предмет дослідження. Однак вони викликають інтерес і мають смисл лише тоді, коли формуються і коректуються як результат набутих нових знань. Тобто в процесі опанування навчальної сфери пізнання через:

- *знання матеріалу;*
- *його розуміння;*
- *застосування;*
- *аналіз;*
- *синтез;*
- *оцінку явища.*

Консультації наукового керівника допоможуть Вам в освоєнні цього шляху.

ВИСНОВКИ – містять короткі узагальнення проведеного дослідження, тобто стисло розкривають його сутність і таким чином демонструють ступінь досягнення мети та розв'язання поставленої в роботі наукової проблеми.

Укладаючи висновкову частину роботи, слід брати до уваги правило, що в ній не цитуються праці дослідників чи художній твір, лише пропонуються Вами власні спостереження з теми. Ще раз нагадаємо: **ВИСНОВКИ** формулюються легше, якщо Ви не забули завершити кожний РОЗДІЛ основної частини роботи коротким узагальненням. Ці спостереження ляжуть в основу

ВИСНОВКІВ, які водночас виступають лаконічною відповіддю на питання, поставлені у ВСТУПІ: чи вдалося реалізувати мету, завдання, розкрити наукову новизну, осмислити предмет дослідження тощо.

ВСТУП і ВИСНОВКИ постають обрамленням наукового дослідження.

Сучасне наукове дослідження завершуємо Анотаціями українською та іноземною мовами. Анотація містить коротку інформацію про виконане дослідження. Після Анотації необхідно подати ключові слова (3-5 слів), які окреслюють основні поняття, літературознавчі терміни використані дослідником у роботі. Анотації українською мовою та іноземною мають бути ідентичними.

ПРАВИЛА ПАСПОРТИЗАЦІЇ ЛІТЕРАТУРИ

Одним зі складних елементів при написанні дипломної роботи є оформлення джерельної бази дослідження. Незрозумілими для здобувачів виявляються розділові знаки і необхідність дотримуватися певної послідовності при описі літератури. Проте відповідна паспортизація наукової літератури вказує на опанування здобувачами важливих стандартів оформлення дипломної роботи. Тому до цієї частини дослідження потрібно поставитися вкрай уважно.

Сучасне дослідження оформляємо згідно з документом ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)¹

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ – це джерельна база наукової роботи, яка має бути оформлена відповідно до чинних вимог і включає в себе як паперові видання, так і видання інтернет-ресурсу. Джерела в «СПИСКУ...» нумеруються і записуються в алфавітному порядку (за прізвищем автора). Якщо є декілька джерел одного автора, то першим вказується джерело давнішого року видання.

За діючим стандартом описуємо літературу таким чином:

Один автор

1. Тиховська О. Українська народна чарівна казка: психоаналітичний аспект: монографія. Ужгород : Гражда, 2011. 256 с.

Два автори

1. Білоус П.В., Білоус О.П. Українська література XI-XVIII ст. : навч. посіб. для самостійної роботи студента. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 360 с.

¹ Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40). Київ, 2016. С.2. (37 с.). URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf (20.07.23).

Три автори

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури : підручник / за наук. ред. О. Галича. Київ : Либідь, 2001. 488 с.

Чотири і більше авторів

1. Основи охорони праці: підручник / О.І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.

2. Клименко М.І., Панасенко Є.В., Стреляєв Ю.М., Ткаченко І.Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 84 с.

3. The mutual fund industry: Competition and investor welfare/ R.G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.

Автор(и) та редактор(и)/ упорядники

1. Керекеш Ю. Вибрані твори: Парубкова дочка. До 100-річчя від дня народження / упоряд. : О. Новікова, О. Гаврош. Ужгород : Карпати, 2021. 432 с.

2. Дахно І.І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І.І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.

Без автора

1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.

2. Літературне Закарпаття 2020-2021: альманах / упоряд. Василь Кузан. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. 320 с.

3. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.

Багатотомні видання

1. Літературознавча енциклопедія: у двох томах / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.

2. Літературознавча енциклопедія: у двох томах / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Т. 2. 624 с.

Стаття з багатотомного видання

1. Сюжет. *Літературознавча енциклопедія*: у двох томах / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 2.

Частина видання, книги

1. Алексеев В.М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. *Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні*: монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.

2. Сенько І. Міфологічні оповіді про велетів. *Слухай, сину...: фольклорні скарби подружжя Марії і Михайла Сеньків із закарпатського села Келечин у записках їх сина Івана*. Ужгород : ТІМРАНІ, 2022. С. 260–281.

Монографії

1. Барчан В. Юрій Станинець: текст і контекст : монографія. Ужгород: РІК – У, 2022. 192 с.

Передмова та післямова до книги

1. Ігнатович О. Поезія на хвилях життя : передмова. *Густі В. Вибране*. Ужгород : ТІМРАНІ, 2021. С. 5–28.

2. Федака Д. Дивосвіт Дмитра Кешелі, або Що нашіптують йому небеса : післяслово. *Кешеля Д. Прирічанські характери*. Ужгород : Карпати, 2005. С. 391–396.

Тези доповідей, матеріали конференцій

1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. *Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.

2. Анциперова І.І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. *Дослідження проблем права в Україні очима молодих вче-*

них : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.

Статті з продовжуваних та періодичних видань (журнал)

1. Гостиняк С. Із збірки поезій «Сцена – За лаштунками». *Дукля*. 2022. №2. С. 2–8.

2. Bletskan D.I., Glukhov K.E., Frolova V.V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. *Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics*. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.

(газетна стаття)

1. Густі В. Горам – бути високими. *Молодь Закарпаття*. 1980. 12 квіт.

Інші видання. Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.

2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.

Архівні документи

1. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. *ЦДАВО України* (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.

2. Наукове товариство ім. Шевченка. *Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка НАН України*. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.

Стандарти

1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).

2. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну

ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).

Бібліографічні покажчики

1. Надія Панчук : біобібліографічний покажчик /уклад.: М.Б. Бадида, Л.О. Падяк, відп.за вип. О.А. Канюка. Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2015. 68 с. (Серія «Культура краю в особах»).

2. Галина Малик : біобібліографічний покажчик / уклад.: М.Б. Бадида, відп. за вип. О.А. Канюка. Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2016. 202 с. (Серія «Культура краю в особах»).

Електронні ресурси

1. Юлдашева Л. Заголовок як особлива номінантно-предикативна одиниця. *Філологічний часопис*, 2016. № 1 (7). С. 87–93. URL : https://library.udpu.edu.ua/library_files/filologichniy-chasopys/2016/1/13.pdf (дата звернення 15.11.19).

Автореферати дисертацій

Товт О.О. Історична драматургія М. Костомарова: проблематика, поетика : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01. Івано-Франківськ, 2019. 20 с.

Дисертації

1. Талабірчук О.Ю. Проза Івана Яцканина: проблематика, поетика : дис... канд. філол. наук : 10.01.01 / Київський ун-т ім. Б. Грінченка. Київ, 2016. 198 с.

ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Освітньо-професійна програма передбачає захист кваліфікаційної роботи зі спеціальності, що є підсумковою атестацією для здобувача. Кваліфікаційну роботу магістрант захищає публічно на основі Положення про атестацію та екзаменаційну комісію (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070>), Положення про дипломну роботу (дипломний проект) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11106>), Положення про академічну доброчесність (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), Положення про порядок застосування заходів із врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/5410>) та Положення про порядок оскарження результатів (апеляція) оцінювання в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967>).

Підсумкова атестація проводиться атестаційною комісією і здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Захист кваліфікаційної роботи магістра відбувається у формі публічної презентації.

Оцінка за виконання магістерської роботи виставляється після рекомендації дослідження науковим керівником до захисту, з'ясування оригінальності дослідження (процедури дотримання академічної доброчесності), рецензування (виконаного рецензентом, призначеним кафедрою), усного захисту здобувачем свого дослідження.

Для контролю академічної доброчесності в ДВНЗ «УжНУ» використовується експертна оцінка й технічна перевірка за допомогою системи Strikeplagiarism (<https://strikeplagiarism.com/uk/>), спеціалізованої програми «Unplag» щодо ознак академічного плагіату (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-uzhnpoch-ne-diyati-sistema-perevirki-robot-na-plagiat.htm>). Таку перевірку здійснюють спеціально призначені на кожній кафедрі викладачі, офіційно зареєстровані на сайті. На підставі перевірки за критерієм академічної доброчесності приймається рішення, зокрема і про допуск дипломної (магістерської) роботи до захисту. Реко-

мендована шкала: достатня унікальність, робота допускається до захисту – 100-70%; низька унікальність, робота потребує доопрацювання – 69-50%; незадовільна унікальність, робота відхиляється – 50% і нижче.

До усного захисту здобувач готує виступ (до 10 хвилин), у якому окреслює тему, мету завдання дослідження, повідомляє план, за яким працював, ознайомлює присутніх зі змістом роботи. При цьому слід наголосити на власних спостереженнях у дослідженні. Виступ завершується стислими висновками.

Здобувач повинен виявити вміння чітко висловлювати думку, точно відповідати на поставлені запитання, при необхідності полемізувати (дотримуючись правил наукової етики) з досліджуваною ним проблеми.

Усний захист виявляє загальний розвиток та культурний рівень здобувача, що простежується в грамотності мовлення, чіткості дикції, багатстві словникового запасу, вмінні поводитися у відповідній ситуації.

Екзаменаційною комісією оголошується рецензія на магістерську роботу. Члени екзаменаційної комісії стають здобувачеві запитання, які стосуються висвітленої ним теми. Магістрант відповідає на запитання комісії, а також відповідає на зауваження рецензента.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Екзаменаційна комісія оцінює магістерську роботу на основі виконаного підсумкового дослідження та його публічного захисту.

Оцінка 90-100 А – «відмінно» (рівень компетентності високий (творчий)) ставиться за умов, якщо здобувач:

1) виявив здібність самостійно здобувати знання і виявляти їх у практичному дослідженні;

2) оволодів теоретичною базою дослідження, здійснив повний аналіз проблеми й дійшов до самостійних висновків;

3) досяг мети роботи, використавши заявлений методологічний інструментарій;

4) володіє письмовим науковим стилем;

5) дотримав усіх вимог в оформленні роботи;

6) усним виступом засвідчив повноту дослідження;

7) аргументовано відповів на запитання чи кваліфіковано вів дискусію при захисті магістерської роботи, пропонував самостійні судження.

Оцінка 82-89 В – «дуже добре» (рівень компетентності достатній (конструктивно-варіативний)) ставиться за умов, якщо здобувач виконав усі зазначені вимоги, хоча припустився незначних недоглядів у виконанні роботи.

Оцінка 74-81 С – «добре» (рівень компетентності достатній (конструктивно-варіативний)) ставиться за умов, якщо здобувач уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок. У роботі допущені певні недоліки в оформленні, у стилі наукового письма.

Оцінка 64-73 D – «задовільно» (рівень компетентності середній репродуктивний) ставиться за умов, якщо здобувач

відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Оцінка 60-63 E – «задовільно» (рівень компетентності середній репродуктивний) ставиться за умов, якщо здобувач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.

Оцінка 35-59 FX – «незадовільно» (рівень компетентності низький рецептивно-продуктивний) ставиться за умов, якщо здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

Оцінка 0-34 F – «незадовільно» (рівень компетентності низький рецептивно-продуктивний) ставиться за умов, якщо здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів. (Магістерські роботи, написані на 0-34 F, не допускаються науковим керівником до захисту).

ДОДАТКИ

Додаток А. Зразок титульної сторінки і звороту

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАЙМЕНУВАННЯ ФАКУЛЬТЕТУ
назва кафедри

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ ЗДОБУВАЧА

ТЕМА ВИПУСКОВОЇ РОБОТИ

Шифр і найменування напрямку підготовки або спеціальності

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня
магістра

Науковий керівник:

Прізвище, ім'я, по батькові
науковий ступінь, вчене звання
(посада)

Ужгород 20__

Реєстрація _____
(номер)

« _____ » _____ 20__ р. _____
(підпис лаборанта) (прізвище, ініціали)
кафедри)

Дипломна робота допущена до захисту

Завідувач кафедри

(підпис) _____
(ініціали, прізвище)

(науковий ступінь, вчене звання)

« _____ » _____ 20__ р.

Рецензент _____
(підпис) _____
(прізвище, ініціали)

(науковий ступінь, вчене звання)

Додаток Б. Зразок оформлення змісту магістерської роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМАТИКА ОПОВІДАННЯ	
«РОЗБИТА ВАЗА» ЮРІЯ КЕРЕКЕША	10
РОЗДІЛ 2. ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ	
ОПОВІДАННЯ «РОЗБИТА ВАЗА»	
ЮРІЯ КЕРЕКЕША	30
1.1. Жанрова своєрідність оповідання	31
1.2. Сильова специфіка оповідання	
Ю. Керекеша	35
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	62
ДОДАТКИ	
Додаток 1	65
Додаток 2	66
Додаток 3	67
АНОТАЦІЯ	68

Додаток В. Зразок бланку рецензії

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра української літератури

РЕЦЕНЗІЯ

на _____ роботу
(магістерську)

здобувача _____
(ПІБ здобувача)

_____ (тема роботи)

Науковий керівник _____

Критерії оцінювання		Оцінка за 100-бальною системою		Зауваження
1.	Актуальність та практичне значення дослідження	10		
2.	Новизна та особистий внесок дослідника	15		
3.	Обізнаність із класичними і новітніми науковими джерелами та володіння навичками їх опрацювання	15		
4.	Реалізація мети дослідження	10		

5.	Відповідність вимогам наукового стилю	10		
6.	Володіння навичками аналізу художніх текстів та ступінь розкриття теми	20		
7.	Структура і логічність композиції роботи	5		
8.	Відповідність обсягу роботи встановленим вимогам	5		
9.	Оформлення списку використаних джерел відповідно до чинних стандартів та грамотність роботи	10		
Загальна кількість балів		100		

Висновок _____

Рецензент

_____ / _____
(підпис) / *(ПІБ, наук. ступінь, вч. звання)*

Дата _____